

Dr. Öğr. Üye. A. Ersin Bayra

İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

**COVID-19 PANDEMİSİ ÜZERİNDEN
ULUS DEVLETİ YENİDEN DÜŞÜNMEK
-SALGIN HASTALIKLAR VE İKTİDARIN DÖNÜŞÜMÜ
BAĞLAMINDA BİR İNCELEME-**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	V
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM BATIDA ANTİK DÖNEMDEN MODERN DÖNEME SALGIN HASTALIKLARIN İKTİDARIN DÖNÜŞÜMÜNE ETKİSİ

I. Antik Dönem ve Roma Salgınları: İlahi Ceza ve Kolonileştirme ...	5
A. Antik Yunan Dönemi: Tanrının Gazabı Olarak Hastalıklar	5
1. Antik Dönem Salgınları.....	5
2. Alınan Önlemler	8
3. Sosyo-Politik Etkiler	11
B. Roma Dönemi: Vatandaşların Sağlığından İmparatorun Bedenine.....	13
1. Roma Dönemi Salgınları.....	13
2. Alınan Önlemler	19
3. Sosyo-Ekonomik ve Sosyo-Politik Etkiler	25
II. Orta Çağ Salgınları: Cüzzam ve Feodal Düzen	29
A. Bir Salgın Hastalık Olarak Cüzzam.....	29
B. Alınan Önlemler	32
C. Sosyo-Politik Etkiler.....	36
III. Erken Modern Dönem Salgınları: Veba ve Mutlak İktidarın Yükselişi.....	39
A. Bir Salgın Hastalık Olarak Veba.....	39
B. Alınan Önlemler	47
1. Geleneksel Tedbirler	47
2. Yeni Tedbirler ve Düzen İdeolojisi	53
a. Sağlık Kurullarının Oluşumu ve Merkezi İdarenin Güçlenmesi.....	53

b.	Karantina	56
c.	Veba Evleri	59
d.	Sağlık Koridorları	60
e.	Sağlık Kartları	62
3.	İtalyan Şehirlerinden Avrupa'ya Sıhhi Düzenin Kurumsallaşması	63
C.	Alınan Tedbirlere Karşı Verilen Tepkiler: Direnme	66
D.	Sosyo-Ekonomik Etkiler	69
E.	Sosyo-Politik Etkiler	71
IV.	Modern Dönem Salgınları: Çiçek, Kolera, Liberalizm ve Sıhhi Yönetim	77
A.	Dönemin Koşulları ve Salgın Hastalıklara Karşı Yaklaşımlardaki Değişim	77
1.	Genel Olarak	77
2.	Birer Salgın Hastalık Olarak Çiçek ve Kolera	82
3.	Kurumsallaşma ve Merkezi Devletin Toplumsal Alanda Genişleme Süreci	85
a.	İngiltere, Fransa ve Almanya Örnekleri Üzerinden Avrupa'da Sıhhi Reformların Gelişim Süreci	85
b.	Ayrıksı Bir Örnek Olarak Hamburg ve Salgın Hastalıklar	89
4.	Kamu Düzeni için Yeni Bir Sıhhi Önlem: Aşılama	90
B.	Özgürlük Talepleri ve Direnme	93
C.	Sosyo-Ekonomik Etkiler: Devletin Refah Sağlama Görevi ve Yoksullar Yasası	97
D.	Sosyo-Politik Etkiler: Nüfusun Öneminden Nüfusun Yönetimine	105
1.	Sıhhi Yönetim/Politikanın Ortaya Çıkışı	105
2.	Devlet Aygıtının Büyümesi ve Genişlemesi: İstatistik, Doğal Seleksiyon, Sosyal Darwinizm ve Öjenizm	108
E.	Antik Dönem'den Modern Dönem'e Salgınlar ile İktidar İlişkisi Üzerine Genel Bir Değerlendirme	115

İKİNCİ BÖLÜM KORONALİZASYON VE ULUS DEVLETE ETKİSİ

I.	Bir 21. Yüzyıl Salgını Olarak Covid-19	121
-----------	---	------------

II. Genel Sağlık Nedeniyle Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanması Meselesi	128
A. Devletler Tarafından Alınan Tedbirler	128
1. Genel Olarak	128
2. Batı'da Alınan Tedbirler	131
3. Doğu'da Alınan Tedbirler	143
B. Alınan Tedbirlerin Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanması Bağlamında Değerlendirilmesi	149
1. Genel Olarak	149
2. Salgın Sırasında Hak ve Özgürlükler Arasında Yaşanan Çatışmalar	151
3. Alınan Tedbirlerin Hak ve Özgürlükleri Sınırlama Ölçütleri Bağlamında Değerlendirilmesi	156
III. Covid-19 ve Sosyo-Ekonomik Etkileri: Neoliberalizmden Sosyal Devlete	165
A. Ulus Odaklı Üretim Öne Çıkışı	165
1. Covid-19 ve Kapitalizm Getirdikleri	165
2. Ulusal Ekonominin Yeniden Önem Kazanması	169
B. Refah Devleti/Sosyal Devletin Yeniden Öne Çıkması	173
1. Genel Olarak Refah Devleti/Sosyal Devlet ve Küreselleşme	173
2. Refah Devleti/Sosyal Devlete Duyulan İhtiyaç	179
IV. Covid-19 ve Sosyo-Politik Etkileri: Ulus Devletin Yükselişi	183
A. İktidarın Dönüşümü	183
1. Psiko-politika ve Korkunun İktidarı: Fobokraksi	183
2. Olağanüstü Sıhhi Düzenin Olağanlaşması Riski	187
3. Otoriterizmin Yükselişi	193
B. Covid-19 ve Ulus Devletin Yeniden Yükselişi	196
1. Devlet Kapasitesi ve Güçlü Devlet	196
2. Ulus Devletin Yeniden Önce Çıkması	200
3. Uluslararası Sistemdeki Rol Değişimi	209
SONUÇ	213
KAYNAKÇA	221
İNTERNET KAYNAKLARI	244